

DEA

OPSAMLINGSRAPPORT: KVALITET I ERHVERVSUDDANNELSERNE

Rapport

Projektet er medfinansieret af Grundejernes Investeringsfond.

Udarbejdet af:

Anne Fløe, seniorkonsulent
Sebastien Bigandt, seniorkonsulent
Signe Koch, økonom

Fotos af Hurra Film
Illustration på forside af Marie Priem

Udgivet marts 2022

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Introduktion	6
Kvalitetsmodel for erhvervsuddannelserne	8
Indsigter fra skolerne	12
Indsigter fra trivselsmålingerne	18

01

Introduktion

Introduktion

På trods af at der i en årrække har været politisk fokus på at tiltrække flere unge til erhvervsuddannelserne – herunder gennem en række reformer og massive indsatser, der skulle understøtte dette mål – er søgningen til erhvervsuddannelserne stagneret. Blot 20 pct. valgte en erhvervsuddannelse efter grundskolen i 2021 (Børne- og Undervisningsministeriet 2021), sammenlignet med omkring 30 pct. i 2000 (Regeringen 2019). Udfordringen med mangel på faglærte skyldes dog ikke udelukkende, at for få unge vælger en erhvervsuddannelse efter grundskolen; frafaldet er på 42 pct. (Danmarks Statistik 2021).

De unges fravalg af erhvervsuddannelserne og det store frafald sætter fokus på manglen på faglært arbejdskraft. Selvom der har været flere tal i spil og flere debatter om omfanget af manglen på faglærte, er der dog enighed om, at Danmark frem mod 2030 kommer til at mangle faglærte (AE-rådet 2021; Kraka 2021).

Hvis vi skal have flere dygtige faglærte, skal vi selvfølgelig se på de unges adfærd, deres forældres vejledning, UU-vejledningen og grundskolens fagindhold, men i sidste ende handler det om, hvor gode erhvervsuddannelserne er. Hvis udfordringen med manglen på faglærte skal løses, er det centralt, at vi har erhvervsuddannelser af høj kvalitet, der formår både at tiltrække og at fastholde flere og dygtige unge.

Begrebet kvalitet er dog flertydigt. Det er blevet brugt af mange og til meget de sidste mange år. Der er mange kvalitetsforståelser, og de forskellige kvalitetsforståelser påvirker synet på kvalitet. Er høj løn og høj beskæftigelse fx en indikator for høj kvalitet i erhvervsuddannelserne? Ofte ender diskussionerne om kvalitet i erhvervsuddannelserne med at handle om søgning, frafald og karakterer, fordi der ikke findes en kvalitetsmodel, der tydeliggør bredden i kvalitetsbegrebet.

Formålet med dette projekt er at kvalificere grundlaget for fokus på kvaliteten af erhvervsuddannelserne. Det gøres via et projekt, der har fokus på at systematisere den eksisterende viden om kvalitet i erhvervsuddannelserne, inddrage data om elevernes trivsel og koble til søgningen til erhvervsuddannelserne og fremme gode eksempler på bedste praksis i forhold til erhvervsuddannelser af høj kvalitet.

Denne rapport er en opsamlingsrapport for projektet "Kvalitet i erhvervsuddannelserne" der gennemføres af Tænk tanken DEA med medfinansiering fra Grundejernes Investeringsfond. Projektet består af følgende udgivelser:

- Opsamlingsrapport: Kvalitet i erhvervsuddannelserne
- Kvalitet i erhvervsuddannelserne: Kvalitetsmodel
- Kvalitet i erhvervsuddannelserne: Indsigter fra trivselsmålingerne
- Kvalitet i erhvervsuddannelserne: Indsigter fra skolerne.

I denne opsamlingsrapport præsenteres kort indholdet i de resterende tre rapporter.

02

Kvalitetsmodel for erhvervsuddannelserne

Kvalitetsmodel for erhvervsuddannelserne

Begrebet kvalitet er flertydigt og er blevet brugt af mange og til meget de sidste mange år. Det er vigtigt at fastslå, at der er mange kvalitetsforståelser, og de forskellige kvalitetsforståelser påvirker synet på kvalitet i den givne kontekst, her erhvervsuddannelserne. Er høj løn og høj beskæftigelse fx en indikator for høj kvalitet i erhvervsuddannelserne? I denne rapport har vi forsøgt at bevæge os væk fra "indikator"-begrebet, som måler på "konsekvenserne" af kvaliteten i erhvervsuddannelserne, og i stedet fokusere på de parametre, som er relevante i og omkring erhvervsuddannelserne, *mens* eleverne er der, forstået som skoleopholdene, idet kvalitet på lærepladsen er et genstandsfelt for sig.

Arbejdet med at udvikle en fælles kvalitetsmodel har omfattet to store elementer: for det første at skabe et overblik over de samlede indsigter fra studier og viden og for det andet at kategorisere og formidle denne viden i en sammenhængende model.

Læs mere om metoden i hovedrapporten "Kvalitet i erhvervsuddannelserne".

Der findes over 100 erhvervsuddannelser, som er forskellige i forhold til længde, kvalifikationsramme, faglighed, indhold, videreuddannelsesmuligheder, lærepladssituation og elevsammensætning. I DEA har vi haft en ambition om at udvikle en model for alle de kvalitetsparametre, der gør sig gældende på hele erhvervsuddannelsesområdet – vel vidende, at nogle netop gør sig mere gældende end andre på visse områder. De enkelte erhvervsuddannelser vil derfor have forskellige oplevelser af, i hvilken grad de forskellige kvalitetsparametre er aktuelle og relevante for dem. Der er også parametre, som gør sig mere gældende på grundforløbet, og andre, der gør sig mere gældende på hovedforløbet.

Kvalitetsmodellen er bygget op med fire niveauer: mikroniveau, mesoniveau, styringsniveau og makroniveau. Mikroniveauet omfatter kvalitetsparametre, som handler om individer og interaktioner på individuelt niveau, fx **elevens kompetencer og motivation**. Mesoniveauet rummer kvalitetsparametre, som omhandler institutionsniveau, organisationsniveau og gruppeniveau, fx undervisningsformer og værksteder og materiel, her betegnet som **læreformer og læresteder**. Styringsniveauet henviser til de kvalitetsparametre, der påvirkes af partsstyret og **de mange aktører**, der findes på erhvervsuddannelsesområdet. Sidst, men ikke mindst, rummer makroniveauet de kvalitetsparametre, der gives af **de eksterne rammer**, fx det politisk-administrative miljø, høj-/lavkonjunkturer og tendenser i samfundet.

ELEVENS KOMPETENCER

- Fagkompetencer
- Professionel dannelse
- Fagidentitet
- Læse, skrive og regne
- Livslang læring
- Almen dannelse

LÆREFORMER OG LÆRESTEDER

- Underviserne
- Faciliteter
- Kvalitet af praktik
- Fagligt og socialt miljø
- Struktur og indhold
- Praksislæring og brugbarhed
- Sammenhæng mellem skole og praktik
- Prove og vurdering af elever

DE MANGE AKTØRER

- △ De faglige udvalg
- △ Lokale uddannelsesudvalg
- △ Bestyrelse
- △ Skoleledelse

EKSTERNE RAMMER

- ◎ Økonomi
- ◎ Lovgivning
- ◎ Fortællingen om erhvervsuddannelser
- ◎ Elevernes forudsætninger

Mikroniveau: elevens kompetencer

Eleverne er de mest centrale aktører i forhold til erhvervsuddannelsernes kvalitet, da de både er et input til og et produkt af uddannelserne. Mikroniveauet handler derfor om, hvad eleverne skal komme ud fra deres erhvervsuddannelse med, og hvad de skal lære for at blive dygtige til den uddannelse, de går på. Der er seks kvalitetsparametre på mikroniveau:

1	Fagkompetencer	4	Basale færdigheder: læse, skrive og regne
2	Professionel dannelse	5	Klar til livslang læring
3	Fagidentitet	6	Almen dannelse

Mesoniveau: læreformer og læresteder

Hvor mikroniveauet handler om, *hvad* individet lærer og tager med sig fra en erhvervsuddannelse, beskriver mesoniveauet, hvad der er vigtigt, for at eleverne lærer det, de skal. Mesoniveauet fastlægges delvist af uddannelsesinstitutionerne inden for de rammevilkår, de er givet af mikro-, styrings- og makroniveauerne. Læreformer handler om didaktikken, undervisningen, underviserne og lærepladsen, mens læresteder har fokus på de fysiske faciliteter, lærepladsen og miljøet på institutionen. Der er otte kvalitetsparametre på mesoniveau:

7	Underviserne	11	Struktur og indhold
8	Faciliteter og materiel	12	Praksislæring og brugbarhed
9	Kvalitet af lærepladsen	13	Sammenhæng mellem skole og læreplads
10	Fagligt og socialt miljø	14	Prøve og vurdering af elever

Styringsniveau: de mange aktører

Normalt arbejder man kun med mikro-, meso- og makroniveau. Men når det gælder erhvervsuddannelserne, er der et særligt niveau mellem mesoniveau, som er gruppe- og institutionsniveauet, og makroniveau, som er de samfundsgivne rammer. Det skyldes den særlige styringsstruktur, der findes på erhvervsuddannelserne, hvor partsstyret, der består af arbejdsgiverforeninger og fagforeninger, styrer institutionerne. Dette niveau handler derfor om de aktører, der indgår i erhvervsuddannelsernes styringsstruktur. Der er fire kvalitetsparametre på styringsniveau:

15	De faglige udvalg	17	Bestyrelsen
16	Lokale uddannelsesudvalg	18	Skoleledelsen

Makroniveau: eksterne rammer

Makroniveauet er det analyseniveau, der omhandler samfundet og samfundsstrukturene. Det er fx politik, økonomi og lovgivning, men også den kultur, der omgærdet erhvervsuddannelserne og erhvervsskolerne, og som påvirker fortællingen om erhvervsuddannelserne og dermed søgningen til erhvervsuddannelserne. Der er fire kvalitetsparametre på makroniveau:

19	Økonomi
20	Lovgivning
21	Fortællingen om erhvervsuddannelserne

03

Indsigter fra skolerne

Indsigter fra skolerne

Som en del af projektet indgår indsigter fra fire skoler, der giver indblik i lederes og underviseres arbejde med kvalitet i erhvervsuddannelserne. Skolerne er udvalgt på baggrund af, hvordan de klarer sig i de nationale elevtrivselsmålinger på erhvervsuddannelserne. I udvælgelsen er der også lagt vægt på en spredning med hensyn til størrelse, antallet af elever og uddannelser. I denne rapport indgår et uddrag af indsigterne fra de fire skoler, mens de fulde beskrivelser fremgår af rapporten "Kvalitet i erhvervsuddannelserne: Indsigter fra trivselsmålingerne". De fire skoler er:

- UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern (UCRS)
- SOSU Esbjerg
- Viden Djurs, Djursland
- Dalum Landbrugsskole, Fyn

UCRS

UCRS er lokaliseret i Skjern og Ringkøbing og udbyder erhvervsuddannelser inden for flere hovedområder. Skolen udbyder også EUX, HHX og HTX samt 10. klasse og VUC. Skolen har ca. 1.400 årselever på tværs af uddannelserne, heraf ca. 350 årselever på erhvervsuddannelserne. Der er tilknyttet ca. 230 undervisere og vejledere.

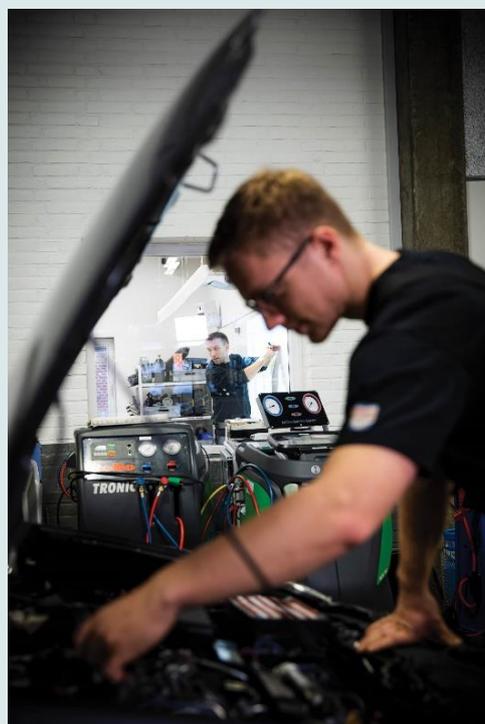
Skolehjem som ramme for faglig og social trivsel

UCRS har et skolehjem. Her bor primært yngre elever med længere afstand til skolen. Skolen tager også initiativ til at finde plads på hjemmet hvis en elev ikke trives hjemme. Hjemmet har de seneste fem år oplevet en stigning fra 50 til 150 elever. Skolen har stort fokus på det sociale og tilbyder fritidsaktiviteter til eleverne på hjemmet, der fx har mulighed for at benytte værkstederne uden for undervisningen. Det betyder meget for eleverne og bidrager til at skabe et fællesskab:

Eleverne sidder sammen, arbejder sammen, bor sammen, og de synes bare, det er fedt, fordi det er fagligt "nørderi". Det sociale omkring det faglige fællesskab betyder rigtig meget.
-Leder

Fokus på praksisfaglighed og godt udstyr

Skolen er meget bevidst om koblingen til praksis i undervisningen. Det gælder også i grundfagene. Fx lærer smedene om trekantsberegninger i matematik. Det er med til at synliggøre over for eleverne, at de har brug for disse færdigheder, når de står i værkstedet. Koblingen til praksis er med til at motivere eleverne til at forbedre deres færdigheder i grundfagene.

"Jeg ved, at mange værksteder fra Sønderjylland sender deres elever herop, fordi de har sådan et godt ry. Lærerne er meget engagerede og vil én det bedste - også selvom det ikke er i skoletiden. Jeg kan huske, jeg gik hjem til mine forældre og kæreste og fortalte, at det bare er den bedste skole, jeg nogensinde har været på."

- Bastian, Hovedforløb,
Personvogsmekaniker, UCRS

Derudover er der fokus på hurtig vekselvirkning mellem teori og praksis. Teorilokaler og værksteder ligger klos op ad hinanden, så der er mulighed for, at eleverne hurtigt kan prøve teorien af i praksis. Skolen prioriterer, at eleverne har det bedste udstyr. Skolen har fx købt el- og hybridbiler til værkstederne. Det er også set i lyset af, at udstyr og gode værksteder spiller en vigtig rolle for den sociale dimension:

På erhvervsuddannelser snakker man meget om at have de rigtige værksteder, fordi det her, den her type af unge mennesker er sociale, de er her på baggrund af interesse og passion. De her unge mennesker er her, fordi de har taget et valg. De er meget mere målrettede end dem, der går på gymnasiet.

-Leder

Samarbejde med virksomheder

UCRS har generelt et godt samarbejde med virksomheder, og der er efterspørgsel på elever i praktik blandt både mindre og større virksomheder. UCRS har en mentorordning for elever med behov for støtte. Mentoren kan også benyttes i forhold til praktikken og i den forbindelse hjælpe eleverne med at finde en praktikplads. Derudover følger mentoren også eleven ude i praktikken. Denne tilgang har været succesfuld og har hjulpet alle parter. Mentoren kan bidrage til at skabe en forventningsafstemning mellem virksomheden og eleven. For virksomheden giver det også mulighed for at have en kontaktperson på skolen, hvilket er efterspurgt. Det har bidraget til, at elever med forskellige udfordringer i mindre grad falder fra.

SOSU Esbjerg

SOSU Esbjerg udbyder erhvervsuddannelser som social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent og pædagogisk assistent. Skolen tilbyder også EUX-velfærdsforløb og flere muligheder for efteruddannelse. Skolen har ca. 750 årselever på SOSU Esbjerg. Der er tilknyttet ca. 130 medarbejdere.

Støtte til eleverne

Aldersgruppen for eleverne på SOSU Esbjerg spænder vidt. Blandt eleverne er der også fagligt udfordrede, som skolen har opmærksomhed på. Skolen har igangsat initiativer, der skal være med til at understøtte eleverne i at gennemføre en uddannelse. Blandt tiltagene er blandt andet understøttende aktiviteter i skolens læringscafe og studiestøtte.

De understøttende aktiviteter ser på, hvordan den enkelte elev kan udfolde sig ud fra de kompetencer, som eleven har. Skolen fremhæver, at man drøfter forholdene hos eleven, således at den enkeltes styrkepositioner kommer til udtryk og fremmes. Der er også mulighed for, at de faglige krav kan tilpasses til elevens situation, hvis der er særlige forhold, som gør sig gældende hos den enkelte

Fremme elevernes faglige identitet gennem praksisfokus

Skolen er meget opmærksom på at fremme elevens faglige identitet, ved at undervisningen er praksisnær, så eleven også kan genkende undervisningen, når vedkommende er i praktik. Det kommer til udtryk, ved at man på SOSU-uddannelserne

“Der er en gensidig respekt herude. Både mellem lærere og elever, men også os elever i klassen. Vi er jo vidt forskellige som individer, men vi formår at samles om noget. Vi skal det samme, og vi vil det samme. Man er der jo af samme grund. Så kan det godt være man ikke er de bedste venner - eller ikke snakker så godt sammen! Men man bliver klædt på til at være professionel.”

- Sif, Hovedforløb, SOSU-assistent, SOSU Esbjerg

blandt andet indretter undervisningen som på arbejdspladsen, hvor eleverne møder ind på en simuleret personalestue og får opgaver. Eleverne sidder i fællesskab og fordeler opgaver og løser dem i øvestuer med uniform på. På den pædagogiske assistentuddannelse har man også et pædagogisk simulationsrum, der bliver indrettet som en daginstitution.

Udprøvning af eleverne giver mulighed for udfoldelse

Skolen er fokuseret på de forskellige elevtyper på uddannelserne, og hvordan de lærer bedst. Det kommer også til udtryk i udprøvningen af eleverne, hvor der er fleksibilitet, når det kommer til fx prøver og eksaminer. Her er der fokus på at lave individuelle løsninger, som understøtter den enkelte. Det giver mulighed for, at den enkelte elev kan udfolde sig i forhold til sine forudsætninger:

Den her elev, som faktisk ikke kan skrive på et stykke papir, men kan fremlægge på PowerPoint med billeder og mundtligt. Det er fuldstændig vildt, hvad der kommer ud af den mund! Jeg er helt høj over det, kan jeg mærke. Og det her er jo dagligdag på skolen. Vi er på en erhvervsuddannelse, så skriftlighed og tests er jo ikke det vigtigste. Det vigtigste er jo, at de bliver gode til praksis.

-Underviser

Viden Djurs

Viden Djurs udbyder erhvervsuddannelser inden for flere hovedområder, EUX, HHX, HTX og 10. klasse samt flere muligheder for efteruddannelse. Skolen 1700-1800 årselever og ca. 250 årsværksmedarbejdere.

Ledelsens arbejde med kvalitet og rekruttering af undervisere

For at understøtte kvaliteten Viden Djurs har ledelsen stort fokus på evalueringer af undervisning, trivsel og virksomhedssamarbejde, der er vigtige redskaber til at identificere områder, der kræver forbedringer. Medarbejdertilfredshedsundersøgelsen betegnes som værende lige så vigtig for skolen som elevtrivselsundersøgelsen: *"Hvis medarbejderne trives, så smitter det af på eleverne"*, som en leder formulerer det. Derfor er medarbejdernes trivsel ligestillet med elevernes.

For Viden Djurs er det vigtigt at have samspillet mellem de forskellige undersøgelser for øje. Elevtrivselsundersøgelsen viser fx hvilke kompetencer, eleverne efterspørger hos underviserne, hvilket føder ind i rekrutteringen af underviseren, som en leder forklarer: *"Det er synergien mellem de forskellige undersøgelser, der gør forskellen. Hvis disse undersøgelser spiller sammen, kan der også rekrutteres de rigtige medarbejdere til at hæve kvaliteten.*

Når det gælder rekrutteringen af medarbejdere, vægtes det på grundforløbene, at underviserne har stærke pædagogiske kompetencer og relationelle egenskaber. Det er også set i lyset af, at en del af eleverne kommer med forskellige udfordringer: *"Når man er ansat på en erhvervsskole, skal man foruden at være underviser, være lidt socialrådgiver og lidt psykolog, fordi det ikke er små ting, man skal ligge øre til"*, forklarer en leder. På hovedforløbene er der typisk ansat andre typer undervisere, hvor det faglige kommer mere i fokus. Her kommer underviserne som regel med en længere erhvervsmæssig baggrund, der også skal understøtte det praksisnære fokus på uddannelserne.

Styrke overgangen fra skole til praktik

Der er et godt samarbejde med de lokale virksomheder og praktikpladser til rådighed for eleverne, men udfordringen ligger i at få hævet overgangsfrekvensen mellem grundforløb og hovedforløb. Elevernes

undervisning bliver derfor i større grad knyttet op på virksomheders arbejde. Skolen vil fx indføre, at eleverne på grundforløb kommer ud i en virksomhed én gang om ugen i fem uger for at styrke deres parathed.

For at styrke elevernes parathed i forhold til praktikken er der også fire gange årligt afholdt speed-dating mellem virksomheder og elever. Her har eleverne forberedt CV og ansøgning og præsenterer sig selv for virksomhederne. Det giver eleverne indblik i, hvad de skal kunne for at arbejde i en virksomhed. Nogle elever får lærepladser via arrangementerne, mens det for andre giver en succesoplevelse og selvtillid:

Det giver eleverne masser af selvtillid, fordi de går hen til nogen, som repræsenterer en virksomhed, og de er her, fordi de gerne vil tale med eleverne. På denne måde forstår de, at de faktisk er eftertragtede, hvor de førhen altid har været sidst, er der pludselig nogen, der vælger dem. Det er så vigtigt for dem!

-Underviser

Dalum Landbrugsskole

Dalum Landbrugsskole består af to afdelinger i hhv. Odense og Korinth i Faaborg. Skolen udbyder erhvervsuddannelsen til landmand. Der er en kostskole på begge afdelinger, hvor de fleste elever på uddannelsen bor. Skolen har ca. 250-275 elever og ca. 90 medarbejdere. Skolen udbyder også 10. klasse og uddannelser til agroøkonom og produktionsleder.

Kostskolen styrker elevernes trivsel

Kostskolerne på begge afdelinger ligger samme sted som selve skolen, og det har ifølge skolen en stor betydning for elevernes trivsel med denne nærhed. Eleverne kommer med forskellige sociale og faglige baggrunde. Nogle elever har også brug for at komme ind i et nyt miljø, og her bidrager kostskolen med et nyt fællesskab, der udgår af elevernes fælles faglige interesse. Kammeratskabet på kostskolen hjælper både på den sociale og faglige trivsel, hvor eleverne hjælper hinanden og laver lektier sammen. Kostskolen spiller her en afgørende rolle for elevernes trivsel.

Fokus på elevernes dannelse og ansvarliggørelse

Skolen har særligt fokus på at understøtte elevernes dannelse og evne til at tage ansvar og dermed få dem klargjort til arbejdsmarkedet. Her giver nærheden, hvor eleverne er på skolen døgnet rundt, mulighed for, at skolen i højere grad kan påtage sig en opdragende rolle og indarbejde skolens værdier i elevernes hverdag.

Ansvarliggørelsen kommer bl.a. til udtryk ved, at man forsøger at reproducere elementer fra arbejdspladser på skolen. Fx er alle eleverne på Korinth-afdelingen med i dyrepassningsordningen med faste vagter,

“Lærerne snakker ikke ned til os. De snakker til os, som om vi er lige. Det her med, at vi bare er ens, og vi kan styre det selv. For eksempel det seneste projekt, hvor vi skulle lave vores egen virksomhed. Der skulle vi selv styre vores eget flow og sende mails og besøge virksomheder. Det er meget chill. Og hvis vi manglede noget, så siger lærerne bare - det kan I købe, og så finder vi ud af det.”

- Christine, Grundforløb 1, Business, Viden Djurs

hvor rammerne er sat op, så det minder om praktikken, hvor dyrene også skal fodres, og man ikke bare kan blive væk. Derudover får eleverne tildelt ansvar for andre konkrete arbejdsopgaver og projekter i undervisningen. De tiltag har en positiv indvirkning på eleverne som en leder formulerer: "Når man så sætter en barre for ansvar, så forsøger de også at leve op til dette."

Undervisningsstruktur med fokus på praksisorientering

Undervisningen er struktureret, så den kombinerer teoretisk undervisning i klasselokalet med praktisk undervisning og direkte anvendelse i skolens landbrugs- og værkstedsfaciliteter. Omkring halvdelen af undervisningen på grundforløbene er praksisorienteret. Dette foregår ofte på den tilknyttede gård i Korinth, hvor eleverne får jord under neglene og får indblik i landbrugserhvervet helt fra uddannelsesstart. Eleverne er involveret i og ansvarlige for alle aspekter af landbruget, som en underviser forklarer: *"Vi har ikke nogen sandkasse, de bare kører rundt i, men de er med til helt rigtigt at køre ud og så marker og lave fejl derude og genoprette det igen".*

Derudover foregår en del af undervisningen uden for skolen. Det er en integreret del af uddannelsen, at eleverne møder praksis udover praktikken. Ekskursioner til diverse landbrug bliver anvendt, så eleverne opnår en fornemmelse af praksis som en underviser forklarer:

Nogle af dem har faktisk ikke været i en kostald før, så de er ude på tur og se nogle landbrug, så de har en fornemmelse af, hvad det skal ende ud i. Det er hele tiden med henblik på, at de skal ud i en praktikplads og arbejde.

-Underviser

"Jeg tror, folk trives her, fordi vi jo nok vil det samme. Så vi har meget tilfælles. Det er bare nemt at være her. Ingen føler sig udenfor. Alle er til at snakke med. Hvis der er noget, man er utilfreds med, siger man det højt, og så finder vi en løsning på det."

- Christian, Hovedforløb, Landmand, Dalum Landbrugsskole

04

Indsigter fra trivselsmålingerne

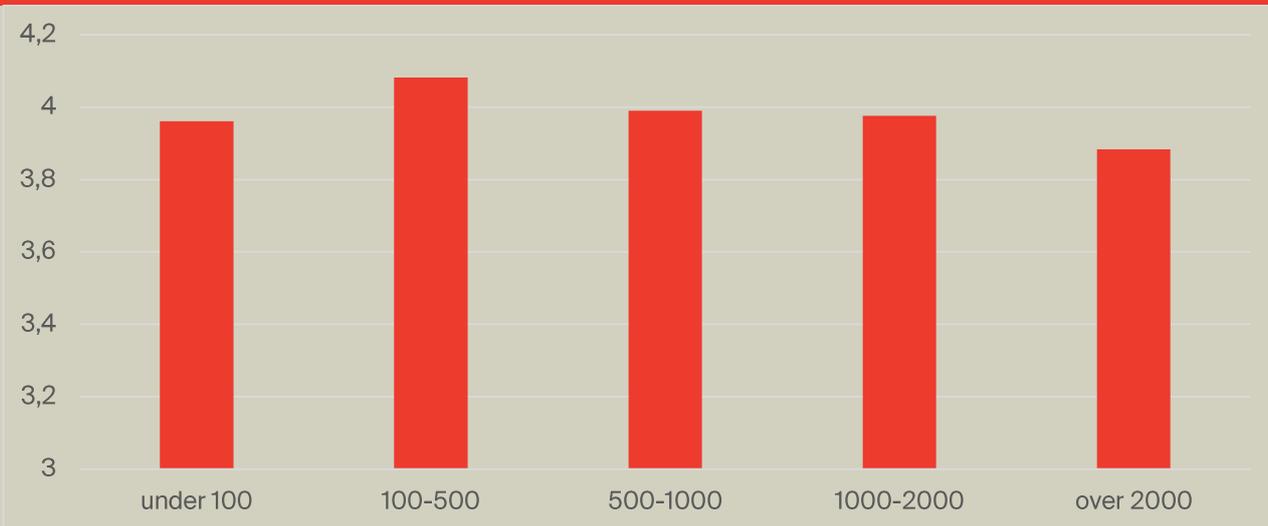
Indsigter fra trivselsmålingerne

Den tredje del af projektet er en undersøgelse af, om der gemmer sig interessante indsigter i trivselsmålingerne på erhvervsuddannelserne. Besvarelserne fra trivselsmålingerne kobles med registerdata fra Danmarks Statistik, og på den måde kan man finde baggrundskarakteristika for eleverne og sammenholde dem med trivslen på fx institutioner og fagretninger. Vi antager, at trivslen på erhvervsuddannelse til en vis grad kan sige noget om kvaliteten.

I trivselsmålingerne på erhvervsuddannelserne bliver eleverne stillet spørgsmål inden for hovedkategorierne egen indsats, skolemiljø, velbefindende, læringsmiljøer samt praktik eller skolepraktik. Ved de fleste spørgsmål får eleverne fem svarmuligheder fra "Helt uenig" til "Helt enig" og en "Ved ikke"-mulighed. I notatet får de værdier fra 1 til 5, dvs. højere værdi for bedre trivsel.

Der er ikke markante forskelle mellem institutionerne i top og bund, når der ses på den totale trivsel. Der er omkring et halvt points forskel mellem toppen og bunden. Det er hovedsagligt institutioner i Jylland, der er repræsenteret i toppen. Spændet er større, når vi ser på vurderingen af de fysiske rammer. Det er især landbrugsskoler, der bliver vurderet højt, da der er seks landbrugsskoler ud af de ti institutioner i toppen. Når vi ser på sammenhængen mellem trivslen og forskellige gennemsnitlige parametre for eleverne på institutionerne, er det svært at se meget klare sammenhænge. Den mest tydelige sammenhæng findes mellem institutionsstørrelse og den samlede trivsel, hvilket peger i retning af, at eleverne trives dårligere på de store institutioner, jf. figur 1.

Figur 1 // Gennemsnitlig samlet trivsel fordelt på institutionsstørrelse, 2018

Kilde: egne beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik og STIL

Det er interessant, om god trivsel på erhvervsuddannelserne i en given kommune vil få flere unge til at vælge erhvervsuddannelsesvejen. Eksempelvis fordi de gennem kammerater og andre steder fra hører gode historier om erhvervsskolerne. Der viser sig en svagt positiv sammenhæng mellem trivsel og andelen, der starter på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, på kommuneniveau. Her skal det

understreges, at der ikke er tale om en kausal sammenhæng. Vi kan blot se, at god trivsel i mange tilfælde er sammenfaldende med større søgning til erhvervsuddannelse i området. Dvs. at vi ikke ved, om det er den bedre trivsel, der får flere unge til at starte på en erhvervsuddannelse, eller om eleverne trives bedre på erhvervsuddannelserne i områder, hvor en større andel vælger at gå den vej.

En parameter, der kan sige noget om kvaliteten på den enkelte uddannelse, er frafaldet, altså andelen af elever, der ikke gennemfører deres påbegyndte uddannelse. Derfor undersøger vi i notatet, hvordan det ser ud med fastholdelsen af eleverne i erhvervsuddannelserne og sammenhængen med deres trivsel på grundforløbet. Der ses overordnet en sammenhæng mellem elevernes trivsel og deres sandsynlighed for stadig at være tilknyttet en erhvervsuddannelse ved nedslag et, to og tre år efter de startede på grundforløbet. Der er nemlig flere elever blandt dem, der indikerer, at de trives bedst, der fortsætter i erhvervsuddannelsessystemet, sammenlignet med dem, der har den dårligste trivsel på grundforløbet.

Når vi tager højde for baggrundskarakteristika, kan vi se, at trivselsniveauet stadig hænger positivt sammen med sandsynligheden for at fortsætte på erhvervsuddannelsen. Det gælder, når vi ser på elevernes vurdering af både deres samlede trivsel og af det fysiske miljø.

DEA

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu